

թիւն մեր և զհամայն հօտին մերոյ՝ մեծապէս կարօտելոց ժամանակիս յայսմիկ կենդանի քարոզութեան բանին կենաց և ուղիղ առաջնորդութեան մասց ամենեցուն ի շաւից անդ ծշմարիտ վարգապետութեան ըստ աւանդութեան ա. Առաքելական եկեղեցւոյս մերոյ։ Վասնորոյ և հայրական սիրով յորդոր կարդամք կամակար յօժարութեամբ փոյթ ունել ամենեցուն Զեր վառելոյ զսիրտ հաւատացելոց ի սէր խաչեցելոյն վասն Մեր, շինելով զմիտո գայթակղելոցն և սարտուցելոցն ի զրկաց

մեծագորով Մօրն մերոյ Հոււսոյ և ջամբելով ամենեցուն առհասարակ զկաթն ի մաքուր սաեանց նորին ի փառս Փրկչին մերոյ և ի պարծանս սուրբ եկեղեցւոյ։ Այսու ջերմողին ակնկալութեամբ օրհնեմք զՁեզ և զորս ընդ Զեզդ են դործակիցք և մնամք աղօթարար։

Ի վերայ խսկականին ստորագրեալ է

Մ Կ Ր Տ Հ 2

ԿՈԹՈՒԳԴԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅԻՆ ՀԱՅՈՅ.

Թիւ 1867
Հ 54 դեկտեմբերի 1896 ամի եւն.

Կ Բ Օ Ն Ա Կ Ա Ն — Բ Ա Բ Ո Յ Ա Կ Ա Ն

Ժ Ա Մ Ա Ն Ե Կ Ի

Ե Կ

ԿԵԱՆՔԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈՇՈՂԸ.

„Յիւրան եկն, եւ բրծն զնա ո՛չ ընկալան, իսկ որք ընկալան զնա, առ նոցա իշխանութիւն որդիս Ասուումք մինել, որոց հաւատացեն յանուն նորա։”

Ցուց. Ա. 11, 12:

Պու զալիս ես կրկին, Յիւսուս, իմ Փրկիչ . . . զալիս ես ինչպէս ձմբան պաղ օդի մէջ իջնող կենդանարար ջերմութիւնը, անձկալից լուութեան մէջ հնչող քաղցրաձայն մեղեդին. ինչպէս միմիթարիչ մի հրեշտակ՝ սգաւոր ընասնիքի համար, կարմիր արշալոյ՝ այս խաւարչտին աշխարհի համար . . . զալիս բարձրանում ես մեր տափնապալից կեանքի հորիզոնի վերայ՝ խաղաղութիւն ու հաճութիւն սփռում, իջնում ես մեղաւոր մարդկութեան զիրկը՝ կենդանութիւն ու յոյն ներշնչում . . .

Օտարների մօտ չես զալիս . . . Քո յաղթութեան նշանը փայլում է այսօր մեր խեղձերկրապնատի բոլոր կողմերում։ Հաղար ու բիւր զանգակների մեղմ զօղանջիւնը Քո հրաշալի գալուսաը մեզ աւեառում . . . Բայց արդեօք նոյնշափ բազմաթիւ են փառարանական երգով Քեզ ընդառաջողները, կենդանի հաւատաց բոլոր ջերմութեամբ Քեզ ընդունողները . . . Ահա մէկը Քո անուան երկրպագու աշխարհի

ամենամեծ կենդրոններից՝ ամենափարթամ մի մայրաքաղաք. խայտաճամուկ բազմութիւնը խոնուում է փողոցներում և հրապարակների վերայ՝ այսօր ևս ինչպէս ամեն օր գալիս անցնում են մոտահոգ մարդիկ՝ կռիւ մղելով անագորոյն բազդի դէմ նուածել ջանալով աշխարհն իրենց անյատ ցանկութիւնների համար. անցնում են և անհոգ մարդիկ՝ վայելք ու գուարճութիւն որոնելով, անաշխատ զուարծութիւն՝ միշտ նոր և աւելի. իսկ Քեզ որոնողներ, Քեզ համար կռուողներ — ուր են նոքա, քանիսի մաքովն է արգեօք անցնում թէ այսօր աշխարհ իջար դու՝ մի նոր և սուրբ կեանքի, խօկական երանաւէտ երջանկութեան ճանապարհը ցոյց տալու՝ վսեմ ու անպղտոր մի ուրախութեան նուելներ բերելու . . . Սակայն այս, շուայտութեան ու փոթորկոտ կրքերի այդ ծովի մէջ ևս կան կղզիներ, ուր հաւատոյ անշեց կանթեղը վառուում է. Քո աննման պատկերի առաջ, ուր խաղաղութեան ու զգաւառութեան զրկում ծաղկում են անարատ կեանքի ծաղիկներ։ Եւ ուր չեն գտնուում այգափիսի կղզիներ, այնտեղ, չեռու հիւսիսում կամ բարձր լեռան լանջի վերայ, ձեան աշազին շեղջակոյտները ձեղքելով, ճանապարհ են բաց անում գէսի. Քո անշուք մատրան գոււրը այսաեղ, անապատի կիզիչ աւազը ուսարորիկ կոխելով՝ ժողովուում են մի արմաւենու շուրջ, որի վերայ նկարուած է. Քո յաղթութեան պարզ նշանը, անմահական լոււսոյ այն մաքուր շու-

զր, որ կաթում է քո երկնածեմ սովերից, Մանուկ Արեգակ, կաթում, ծաւալում ի սփիւռս աշխարհի՝ կենդանաբար ջերմութիւն է արգարե անզգայ սառնամնիքի ներքոյ կծուռած ու պաղած սրտերի, և միանգամայն զուարթարար ամոքիչ ցող բորբոք յոյզերով կրակուած կրծքերի համար. Քո խաղաղութեան ու հաճութեան աւետարեր ծիածանը իւր պայծառ գոյների միապաղաղ նարօտով զրկում կա պումէ այսօր գոյնզգոյն և բազմալեզու մարդկութիւնը՝ մի հոգի, մի հաւատ, մի ընդհանուր փառաբանութեան սիրոյ սուրբ զգացում ընծայում նորան:

Մեծ ես Դու, Յիսուս, անանց է և անկողոպտելի քո փառքը. ոչ արհամարհական կասկածոտ ժպտով քո հրաշալի գալստեան գաղտնիքը քննող փիլիսոփան ու զրագէտը, և ոչ, ձնշուած ատելութեան դառն մաղծով լի, ըսպառնալից բռունցքները քո դէմ ու զզող մոլար ամբոխի սանձարձակ ներկայացուցիչը կարող են խլել այդ փառքը քեզանից. տես, այնտեղ անհաւատ մեծատան զաւակները, գեղազարդ տօնածառի շուրջ խմբուած՝ անմեզ բերկութեամբ դէպի քեզ են մեխում իրենց մանկական անարատ ձեռները, քեզնից նուերներ սպասում. այստեղ դաժան բանուորի փոքրիկ որդին փախել է իւր հօր մայլ կացարանից, լուսաւոր եկեղեցու մի անկիւնում կուշեկած լսում է հրեշտակների քաղցածայն, օրհներգը, և նորա արգար հոգին արձագանք է տալիս. ոչ մի մխոր ապաղայ փոթորկալից կեանքում չի ջնջի այլևս այդ երկնային ներդաշնակութեան հետքը, մինչեւ որ մի օր քո հրաշարուեստ մատները կանցնին վերայից, և թմրած հոգին կզարթնէ խայտալով՝ քո անմաշ անունը փառաբանելու համար: Դու տեսնում ես այս բոլորը, նորածին Փրկիչ, քո ամենատեսաչքից չի փախչում անշուշտ ոչ մէկն այդ ապաղայ, աւելի երջանիկ, հաւատով ու արդարութեամբ աւելի հարուստ սերունդի շառաւիղներից. ոհի, թող նոքա ամենքն այսօր քո այդ ծիծաղախիտ ծով աշքերում երկնային յուսոյ և բերկութեան մեծ աւետիքը կարդան՝ աւելի խոր նայել, աւելի վսեմ և յարատե մի կեանքի խորհուրդներ քննել սովորին, քան իրենց հայրերն էին նայում ու քննում: Ժո-

ղովիր քո շուրջ, առ բոլորին քո իշխանութեան ներքոյ, որպէս զի քեզ լինին սննդակից և որդեկից՝ ժառանգ քո երկնաւոր Հօր թագաւորութեան:

Եւ երբ, Զնաշխարհիկ թագաւոր, ծովուցամաք կանցնիս յաղթական քայլերով, մի աշխարհ կգաս, ուր դեռ հազար ու հազար տարի առաջ քեզ զիմաւորեցին ցնծութեամբ քո անուան առաջին հաւատացողները, և ոչ մի արհաւերք այսուհետեւ կարող եղաւ նորինորոյ աճող սերունդների կոկորդում խեղդել քո փրկարար զալստեան օրհներգը՝ «Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ, աւետիս», կգաս ու ամեն ծուխ մարած, ամեն ձայն լուած կգտնես՝ աւելի ու ամայութիւն քո շուրջն, և անպատսպար ու անպաշտպան մի այրի այդ աւերակների վերայ՝ ամենողորմ Յիսուս, կանգ պէտք է շառնես միթէ այդտեղ առ վայրկեան, կարեկից ու սփոփիչ մի հայեացք ուղղես գէպի թշուառը. արժան պիտի չհամարես հանգչի մի րոպէ այդ անպատուած ու հալածուած մօր զրկում՝ կենդանութեան յուսոյ մի ձրագ վառելով նորա մորմոքուած կրծքի տակ: — Ախ, ով պէտք է հոգայ նորա տարագիր, օտարի դրանը մուրացող զաւակների մասին, ով պէտք է սովորեցնէ նոցա մայրենի լիզուաւ քո սուրբ անունը շշնջել եթէ ոչ ինքնին Դու, Աստուած իմ Յիսուս, որ որբերի և տնանկների միակ Տէլն ես և խնամողը. մեծութիւն, փառքամեն երկրաւոր բարիքներ թող ուրիշները վայելեն, միայն թէ քո անունը մնայ անշէջ մեր շրթունքների վերայ. Դու ժողովիր և պահիր ցանուցիր հօտի թշուառ մնացորդներին, քո հրաշափառ յայտնութեանդ շնորհիւ զօրացուր նոցա և տուր «Իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել»:

Կ. Վ.

